

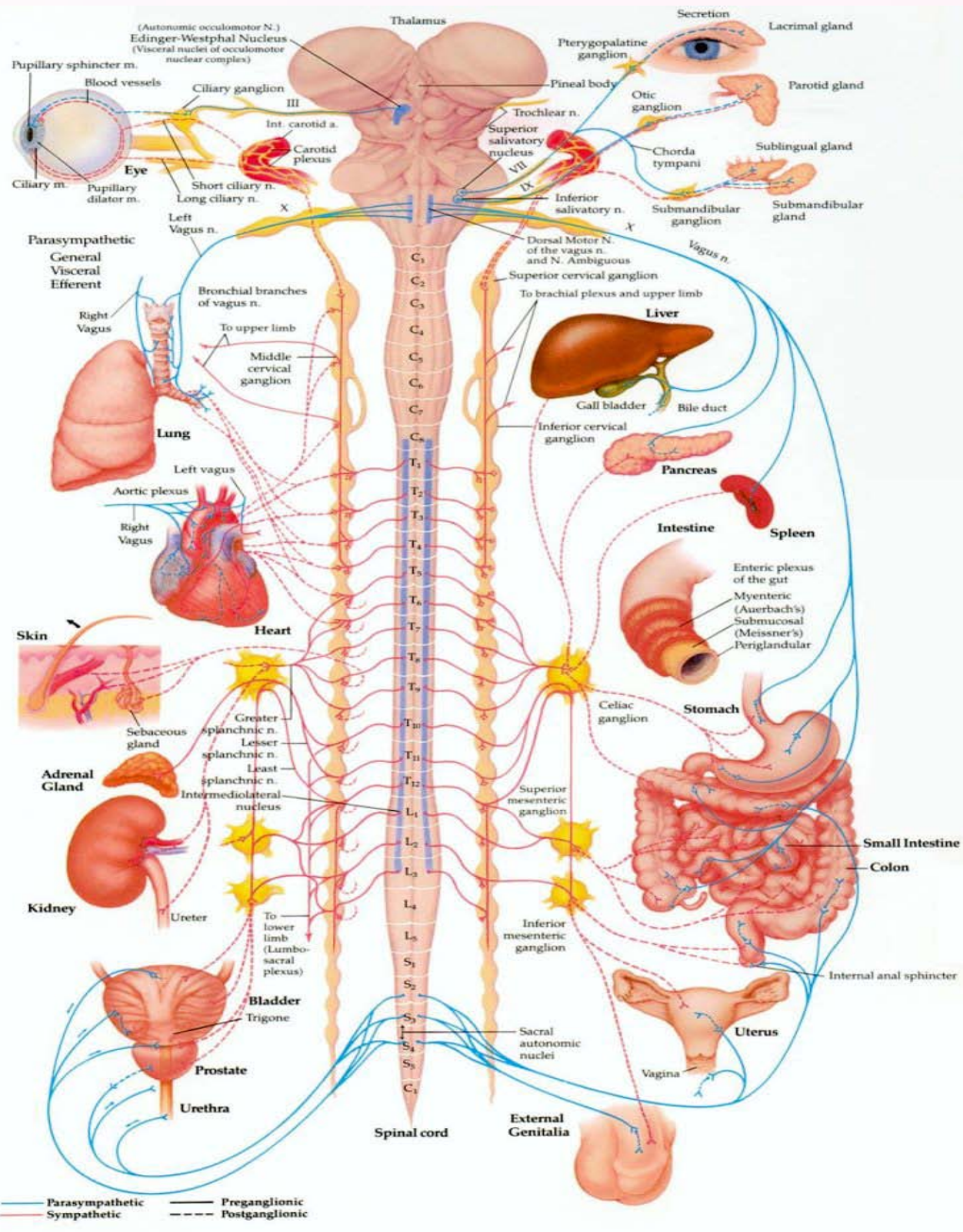
گیاهان موثر بر سیستم اعصاب

ارائه کننده: دکتر لاله خدائی

گروه فارماکوگنوزی

دانشکده داروسازی

دستگاه عصبی یا سیستم عصبی

هماهنگی فعالیت‌های ماهیچه‌ها

ایجاد هماهنگی بین اعمال سلول‌ها و اندام‌های مختلف بدن

تأثیرپذیری نسبت به محرک‌های خارجی

هدایت جریان عصبی از یک نقطه دستگاه به نقطه دیگر

انتقال آن از یک واحد عصبی به یک واحد دیگر

داروهای گیاهی موثر بر سیستم عصبی

1- سداتیو‌ها و هیپنوتیک‌ها

2- ریلکسانت‌ها و انتی اسپاسمودیک‌ها

سداتیو ها و هیپنوتیک ها و آرام بخش ها

سداتیو ها کاهنده فعالیت اعصاب

هیپنوتیک ها خواب آور

آرام بخش ها بیداری و برانگیختگی سیستم اعصاب و عدم خواب آوری
اغلب گیاهان دارویی درجات مختلف سداتیوی و آرام بخش

موارد استفاده

درمان کوتاه مدت فشارهای عصبی و سندرم نگرانی

بی خوابی در ساعات اولیه شب

گیاهان مورد نظر

Corydalis spp

Humulus lupulus

Lactuca virosa

Passiflora incarnata

Piper methysticum

Valeriana officinalis

Valeriana officinalis (ریشه گیاه والرین)

سنبل الطیب و علف گربه

موارد مصرف: سداتیو و آرام بخش

محرک در خستگی های شدید

خواب آور بدون اثرات نامطلوب بعدی نارکوتیک ها

آنتی اسپاسمودیک: مهار کلسیم سلولی

ضد تشنج

کاهش فشار خون کرونری

مواد موثره: والپوتریات ها، والرینک اسید، کمی آکالوئید: والرینین و ایزووالرامید

آثار فارماکولوژیک و مکانیسم اثر:

اثر بر سربرواسپینال در نتیجه در حالت تحریک پذیری و بحران روحی مناسب

تسکین درد در نتیجه تسهیل خواب بدون وجود اثرات ثانوی و مخرب نارکوتیک ها

افزایش سرعت خواب رفتن

به دلیل اثرات آنتی اسپاسموتیک در گذشته اولین درمان افراد صرعی و تشنجی

موثر در کاهش تپش قلب به هنگام استرس

© 2003, 2004 Way2go4 Walking Holidays Limited

جذب خونی و سیستمیک

اثر بر گیرنده های گابا و مهار ورود کلسیم به داخل سلول در نتیجه شل کننده عضلانی

نوع محصول: شربت و الریک، کپسول و الرین و قرص نوراگل

دستور مصرف: یک یا دو کپسول سه بار در روز، قبل غذا با یک لیوان آب یا شیر

در حاملگی و شیردهی مصرف نشود.

پودر آلتیب

درمان اضطراب، بی خوابی و سردردهای با منشأ عصبی
اجزا: سنبل الطیب 5 گرم، گل گاوزبان 5 گرم، بابونه شیرازی 15 گرم
اسطوخودوس 15 گرم

مواد موثره: کامازولن، آپی ژنین، والرینیک اسید، والپوتریات ها، لینالیل استات، سیترال و سیترونال

آثار فارماکولوژیک: والرینیک اسید وقفه عملکرد آنزیم کاتابولیزه کننده گابا

بابونه، اسطوخودوس و گل گاوزبان تشدید اثرات آرام بخشی فرآورده

دستور مصرف: روزی 2 بار یک قاشق غذاخوری پودر التیب در یک فنجان آب جوش

بعد نیم ساعت دم کشیدن آن را صاف کرده همراه قند یا عسل میل بنمایید

در کودکان توصیه نمی شود

به دلیل وجود بابونه امکان بروز واکنشهای نادر آلرژیک

Passiflora incarnata (گل ساعتی)

اندام دارویی: ریشه و اندام های هوایی

موارد مصرف:

آرام بخش

خواب آور

شل کننده عضلانی

ترک اعتیاد

نوع محصول: قطره پاسی پی

موارد مصرف: کودکان دو تا شش سال، سه بار در روز هر بار 6 قطره و

ده قطره شب هنگام خواب

کودکان بالای شش سال و بزرگسالان، سه بار در روز، هر بار ده قطره 25-35 قطره شب هنگام خواب

رقیق سازی قطره قبل مصرف

مکانیسم اثر: اثرات درمانی گل ساعتی مربوط به فلاونوئیدها آلکالوئیدها و قندهای موجود در آن می باشد.

کرایزین مهمترین فلاونوئید موجود آگونیست رسپتورهای بنزودیازپینی مغزو مهار آنزیم های کاتابولیزه کننده گابا

مهمترین آکالوئیدهای گل ساعتی هارمان و هارمالین با مهار مونو آمین اکسیداز

عوارض جانبی: عوارض گوارشی خفیف مانند اسهال یا کرامپ های شکمی، سداسیون شدید در مقادیر بالا

تداخلات دارویی:

با داروهای زیر مصرف نشود

* داروی ضد پلاکت یا ضد انعقاد

* داروهای خواب آور: بنزودیازپین ها، ضد افسردگی های سه حلقه ای و آنتی هیستامین ها

MAOI (داروهای مهار کننده مونو آمین اکسیداز) مثل ترانیل سیپرومین

موارد منع مصرف:

در زنان باردار و شیرده، در کودکان زیر دو سال و ناراحتی های شدید گوارشی

ریلکسانت ها و آنتی اسپاسمودیک ها

اثر بر ماهیچه های درونی

در نگرانی و تحریک پذیری بالا

بی خوابی به دلیل نگرانی و تحریک پذیری

کولیک روده ای

سردردهای عصبی از نوع میگرن

دیس منوره اسپاسمودیک

داروهایی سالم با تحمل راحت

موارد استفاده: دیس پیسی و کولیک

سردرد، کمبود استراحت در کودکان

دردهای منسترال

یک فنجان دم کرده گیاهان زیر

Dioscora spp

Lobelia inflata

Matricaria recutita

Passiflora incarnata

Piper methysticum

Valeriana officinalis

Viburnum opulus

گیاهان مغذی برای سیستم اعصاب (تونیک های عصبی)

خستگی عصبی

نورالژی

حالات دپرسیون و بی خوابی

درمان بلند مدت با این گیاهان لازم است تا اثر لازم را ببینیم

Hypericum perforatum (گل راعی)

Avena officinalis

Scutellaria lateriflora

Verbena officinalis

Withania somniferum

Hypericum perforatum

گل راعی، چای کوهی، علف چای، هوفاریقون
اندام دارویی: گل و سرشاخه گلدار تازه گیاه
موارد استفاده: ضد افسردگی و ضد اضطراب
مواد موثره:

1. مهمترین هایپرئیسین و سودوهایپرئیسین.
2. فلاونوئیدها
3. اسیدهای کربوکسیلیک فنولیک
4. گزانتون ها

آثار فارماکولوژیک و مکانیسم اثر: اثر ضد افسردگی

- فرضیه آمین های داخل مغز: افسردگی ناشی از آمین های داخل مغزی: سروتونین، کاتکول آمین ها، دوپامین (ذخیره در گرانول های نورون های مغزی)
- مکانیسم این گیاه:

1. افزایش آمین ها در هسته های مغزی: با مهار بازگشت نورونی
2. افزایش آمین ها در هسته های مغزی: با مهار آنزیم های متابولیزه کننده یعنی مونوآمین اکسیدازهای آ و ب
3. افزایش واسطه های شیمیایی سروتونین، نوراپی نفرین و دوپامین
4. هایپرئیسین + فلاونوئید ها باعث مهار آنزیم
5. فعالیت اینترلوکین 6 و
6. وقفه در برگشت سروتونین به عصب.

قرص پرفوران

دستور مصرف:

1. روزی سه مرتبه هر بار یک تا دو قرص با یک لیوان آب
2. همیشه همراه با غذا به منظور جلوگیری از عوارض گوارشی

عوارض جانبی:

1. عوارض آلرژیک
2. فتودرماتیت

تداخلات دارویی: به دلیل القای آنزیم های کبدی کاهش تاثیر داروهای مثل :
سیکلوسپورین، وارفارین، دیگوکسین، تنوفیلین، ضد تشنج ها و داروهای ضد
بارداری خوراکی

نکات قابل توجه:

1. دارو دیر اثر بوده و در دو هفته اول اثر ضعیفی دارد.
2. اثر حقیقی آن از هفته سوم به بعد ظاهر می‌شود.
3. با توجه به اینکه برای درمان افسردگی گاهی به مدت طولانی باید دارو مصرف شود، قطره هایپیران را می‌توان در طولانی مدت و حتی سال‌ها استفاده نمود.
4. قطره هایپیران برای آرامش و تسکین دردهای قبل و هنگام قاعدگی و زمان یائسگی بسیار مناسب است.
5. برای به دست آوردن نتایج مطلوب، مصرف هایپیران را باید تا از بین رفتن کلیه علائم افسردگی و رضایت کامل ادامه داد.
6. گاهی احتیاج به چندین ماه مصرف است.

موارد مصرف:

1. ترس، دلهره و تشویش
  2. بی‌حوصلگی و انزوای طلبی
  3. رخوت و سستی
  4. افسردگی سنین کهولت
  5. سردردهای عصبی و میگرنی
  6. عدم تمرکز و افکار بیهوده گذشته و آینده ناراحت‌کننده
  7. بد خوابی و بی‌خوابی
- سردردها، دردها و تغییرات خلق و خوی قبل و هنگام قاعدگی و یائسگی در زنان.

میزان مصرف:

- بزرگسالان دو تا سه نوبت در روز و هر نوبت 30 قطره در کمی آب یا آبمیوه رقیق نموده و میل کنند.
- نوجوانان دو تا سه نوبت در روز و هر نوبت 20 قطره در کمی آب یا آبمیوه رقیق کرده و میل کنند.

عوارض جانبی: مصرف در حد توصیه شده، عارضه جانبی ندارد.
قطره بدون نسخه در تمام داروخانه‌های ایران ارائه می‌شود

با تشکر از توجه شما